

Samarbejdsprogram for arbejdsliv 2022-2024

Indhold

1. Forord	3
2. Indledning	4
3. Strategiske prioriteringer	6
4. Internationalt samarbejde	10
5. Samarbejdets organisation	11
6. Samarbejdets evaluering	13
Bilag 1	14
Om denne publikation	15

Denne publikation findes også som en webtilgængelig version online: <https://pub.norden.org/politknord2022-706>

1. Forord

Et fælles nordisk arbejdsmarked udgør en hjørnesten i det nordiske samarbejde og har spillet en central rolle i udviklingen af det nordiske velfærdssamfund. Overenskomsten om et fælles nordisk arbejdsmarked fra 1954 har udgjort grundlaget for at finde løsninger på fælles udfordringer, og den har blandt andet skabt et bedre arbejdsmiljø og flere jobmuligheder for nordboere.

Når vi i dag ser fremad, står vi over for nye udfordringer, som er fælles for hele Norden. Klimatruslen stiller krav til alle dele af samfundet om at gennemgå en grøn omstilling for en mere bæredygtig og ligestillet fremtid, hvilket også gælder for arbejdslivet. Den øgede digitalisering og den nye teknologi kommer til at betyde store forandringer og krav om omstilling for mange arbejdspladser. Forandringerne påvirker desuden vores sociale sikringssystem – fundamentet for den nordiske velfærdsmodel.

Covid-19-pandemien har medført vanskeligheder og forandringer for os alle, ikke mindst i forhold til arbejdslivet. Omstillingen under pandemien har i mange henseender fremskyndet mange af de forandringer, som vi står overfor. Det skal vi udnytte til vores egen fordel, så vi kan vende tilbage til et stærkt og stabilt nordisk arbejdsmarked, som er modstandsdygtigt over for nye kriser.

Når hele verden er i gang med at omstille sig, er det ekstremt vigtigt, at vi er forberedte og spiller en aktiv rolle i udformningen af fremtidens arbejdsliv. Den strukturforandring, som følger af den demografiske udvikling, globaliseringen, digitaliseringen og den grønne omstilling, medfører udfordringer, men den skaber også muligheder. Vi kan se, at visse jobs vil forsvinde, men der opstår også nye jobs. I denne proces skal man lægge vægt på arbejdstagernes sundhed og sikkerhed i arbejdet. Blandt andet i kraft af vores unikke nordiske arbejdsmarkedsmodel har vi gode forudsætninger for at sikre, at Nordens arbejdskraft besidder de rette kompetence for at skabe et endnu bedre arbejdsmarked for alle.

De ovennævnte megatrends kommer i høj grad til at påvirke arbejdslivet, men fremtidens arbejdsliv skal ikke nødvendigvis dikteres af den teknologiske udvikling eller andre trends. Det er tværtimod vores politik, og den måde vi udformer den på, som vil afgøre, hvordan effekterne af disse forandringer kommer til at se ud. Vi skal fortsat fremme alles deltagelse, arbejdstagernes velbefindende, ligestilling samt mulighederne for, at unge og minoriteter skal kunne leve i velfungerende samfund uden stereotyper. Vi skal også fortsætte med at samarbejde på tværs af sektorer for at sikre en robust tilgang til fremtidens udfordringer og for at styrke de nordiske arbejdsmarkeds- og velfærdsmodeller.

Vi har et unikt fællesskab i Norden, som vi skal udnytte for at finde de bedste og mest bæredygtige løsninger på vores fælles udfordringer. Sammen kan vi opnå et grønt, konkurrencedygtigt og socialt bæredygtigt Norden!

Tuula Haatainen, Arbejdsminister, Finland

Hanna Sarkkinen, Social- og sundhedsminister, Finland

Finlands formandskab i Nordisk Ministerråd 2021

Foto: Scanpix.dk

2. Indledning

Nordisk Ministerråd for Arbejdslivs (MR-A) samarbejdsprogram for 2022-2024 skal styrke udvikling, viden og best practice i forhold til fælles udfordringer på arbejdsmarkedet i de nordiske lande samt Færøerne, Grønland og Åland. Ambitionen er at skabe løsninger, oplæg samt tiltag og herved bidrage til de enkeltes landes udvikling af politikker på nationalt plan. Ligeså er ambitionen at styrke det fælles nordiske arbejdsmarked, bidrage til udviklingen af den unikke nordiske arbejdsmarkedsmodel, mindske antallet af grænsehindre, sikre et godt arbejdsmiljø og gode arbejdsvilkår på nordiske arbejdspladser samt at koordinere fælles synspunkter og erklæringer på områder, hvor landene kan opnå mere i fællesskab end hver for sig.

En grundlæggende forudsætning for samarbejdet er at skabe *nordisk nytte*. Samarbejdet sker på områder, hvor de nordiske lande har fælles interesser og udfordringer. Udbytte af erfaringer, kompetence og netværk skal skabe bedre forudsætninger for udvikling. Af samme årsag er støtte til myndighedssamarbejde også en prioritet for MR-A.

Samarbejdsprogrammet tager sit afsæt i Nordisk Ministerråds *Vores vision 2030* om, at Norden i år 2030 skal være verdens mest integrerede og bæredygtige region samt dennes tre prioriterede områder: Et grønt, et konkurrencedygtigt og et socialt bæredygtigt Norden.

Samarbejdsprogrammet konkretiserer derfor visionens handlingsplan og dennes tolv mål og viser, hvad nordisk samarbejde skal opnå frem til 2024, samt hvilke konkrete områder der er i fokus. Arbejdslivssektorens arbejde i perioden 2022-2024 bidrager til opfyldelsen af et flertal af de 12 visionsmål. Særlig centralt står dog handlingsplanens mål 7: *Nordisk Ministerråd skal udvikle kompetencer og velfungerende arbejdsmarkeder, som matcher de krav, som den grønne omstilling og den digitale udvikling stiller, og som understøtter den frie bevægelighed i Norden.*

I 2021 afsluttedes MR-A's større forskningssatsning *The future of work: Opportunities and challenges for the Nordic models*. Dette projekts resultater og rekommandationer udgør et vigtigt vidensgrundlag og udgangspunkt for dette samarbejdsprogram. Programmet står også i

skyggen af den verdensomspændende COVID-19-pandemi, som ikke kan undgå at blive et centralt omdrejningspunkt i programperioden.

År 2024 er ikke blot det afsluttende år for dette program, det er også 70-året for *Overenskomst om fælles nordisk arbejdsmarked*. Dette vil blive markeret, da denne aftale ikke blot var banebrydende for sin tid, men også må ses som et grundelement for det nordiske samarbejde som helhed.

Samarbejdsprogrammet blev vedtaget den 4. november 2021 og træder i kraft den 1. januar 2022 og gælder indtil udgangen af 2024.

Vores vision 2030

Foto: Nicky Bonne / vf.dk

3. Strategiske prioriteringer

Arbejdslivet er en bærende kraft i de nordiske velfærdssamfund og har en central betydning for erhvervslivet og det enkelte individ. En stor og kompetent arbejdsstyrke, gode arbejdsvilkår, samt et godt arbejdsmiljø, som inkluderer både kvinder og mænd, er afgørende for at skabe både et grønt, konkurrencedygtigt og socialt holdbart Norden. Disse tre prioriteter er gensidigt afhængige, og det ene går ikke at skabe uden det andet. For at sikre de bedste løsninger og fremdrift er samarbejde på tværs af ministerråd og med civilsamfundet et grundvilkår. Ligeledes er den særegne nordiske trepartsmodel et vigtigt redskab. Ikke bare når det gælder forhold som løn og arbejdstid, men i særdeleshed også når det gælder spørgsmål relateret til eksempelvis grøn omstilling og ligestilling. Dette er udgangspunktet for MR-A's arbejde i perioden 2022-2024.

3.1 Et grønt Norden

Sammen vil vi fremme en grøn omstilling af vores samfund og arbejde for kuldioxidneutralitet og en bæredygtig cirkulær og biobaseret økonomi.

Mål: Sikre en arbejdsstyrke med kompetencer tilpasset den grønne omstilling

Meget indikerer, at den grønne omstilling ikke vil betyde færre jobs, men at den vil skabe nye jobs i andre sektorer. Derfor er det centralt at sikre, at mænd og kvinder i arbejdsstyrken besidder de kompetencer, som den grønne omstilling behøver. Ligesom det er vigtigt at lede dem, som er risiko for at miste deres job og jobmuligheder grundet den grønne omstilling over i nye jobs. I dette spiller blandt andet kompetenceudvikling, opkvalificering, efter- og videreuddannelse en vigtig rolle. At sikre dette er ikke blot afgørende for, at den grønne omstilling kan lykkes, men er også essentielt, hvis den grønne omstilling ikke skal skabe øget ulighed og modstand.

Udfører: MR-A i samarbejde med MR-S, MR-R, MR-U, MR-M og Ekspertgruppen for Holdbar Udvikling.

Mål: Sikre at den grønne omstilling skaber anstændige jobs

En retfærdig grøn omstilling kræver, at der aktivt sikres gode forudsætninger for dette til gavn for både mænd og kvinder på arbejdsmarkedet, og som også tager højde for et godt arbejdsmiljø. Dette kan afstedkommes gennem en aktiv og dedikeret dialog mellem arbejdsgivere, arbejdstagere, civilsamfund og regeringer med et afsæt i forskningsresultater. Den unikke nordiske arbejdsmarkedsmodel baseret på trepartssamarbejde er et afgørende værktøj i dette arbejde.

Udfører: MR-A og EK-A.

3.2 Et konkurrencedygtigt Norden

Sammen vil vi fremme grøn vækst i Norden baseret på viden, innovation, mobilitet og digital integration.

Mål: Øge arbejdsmarkedsdeltagelsen blandt udsatte gruppe

Det er ikke blot vigtigt for et velfungerende arbejdsmarked, at så mange kvinder og mænd som muligt i den arbejdsduelige alder er i beskæftigelse, det er også grundlaget for bæredygtige velfærdsmodeller og afgørende for at skabe et konkurrencedygtigt og socialt bæredygtigt Norden. Den aldrende befolkning er en faktor, som blot understreger betydningen af, at endnu flere tilknyttes arbejdsmarkedet, og desuden har det at være i arbejde stor betydning for den enkeltes socioøkonomiske forhold. I programperioden vil der særligt være fokus på en øget arbejdsmarkedsdeltagelse blandt flygtninge og indvandrere, unge (herunder NEETs), personer med nedsat funktionsevne og seniorer. Indsatsen udgør en del af de tværsektorielle tiltag indenfor rammen af Nordisk Ministerråds handlingsplan, *Vores vision 2030*.

Udfører: Arbejdsmarkedsudvalget og Arbejdsmiljøudvalget.

Mål: Stabilisere de nordiske arbejdsmarkeder efter COVID-19-krisen og ruste dem mod fremtidige kriser

I foråret 2020 opstod den globale COVID-19-pandemi, som for alle de nordiske lande i varierende grad betød introduktion af smittevænsrestriktioner, og som for alle har haft økonomiske konsekvenser. Arbejdsmarkedet er i høj grad også blevet mærket af disse konsekvenser, som bl.a. kan ses på ledigheden, arbejdsmønstre og digital teknologi i arbejdet. For at imødegå og afbøje konsekvenserne har de nordiske lande introduceret diverse hjælpepakker og støtteforanstaltninger. MR-A vil i programperioden styrke kundskab og viden om de nordiske landes arbejdslivserfaringer med COVID-19-krisen. Dette inkluderer viden om de forskellige strategier bag tiltagene, restriktioner og nedlukning samt disses konsekvenser blandt andet ud fra et kønsperspektiv. Videre ønskes også viden om, hvordan arbejdsmarkedet kan stabilisere sig igen efter krisen, og hvilke langsigtede og varige ændringer der vil kunne ses i arbejdslivet og i den nordiske arbejdslivsmodel fremadrettet, samt hvordan der skabes beredskab for nye kriser. Indsatsen udgør en del af de tværsektorielle tiltag indenfor rammen af Nordisk Ministerråds handlingsplan, *Vores vision 2030*.

Udfører: MR-A, EK-A, Arbejdsmarkedsudvalget, Arbejdsmiljøudvalget, Arbejdsretsudvalget og Programmet for Integration.

Mål: Sikre ordnede forhold på arbejdsmarkedet

Et centralt element for Nordens konkurrencekraft er at sikre retfærdig konkurrence og ordnede forhold på arbejdsmarkedet. De nordiske lande står sammen om fri konkurrence og mobilitet, men med dette hører en stærk kontinuerlig indsats mod arbejdslivskriminalitet og social dumping. Arbejdslivskriminalitet og social dumping er grænseoverskridende, og der er derfor behov for samarbejde på tværs af grænser og sektorer samt behov for erfaringsudveksling og udvikling af strategier i fællesskab. MR-A vil derfor i programperioden arbejde for at opnå mere konkret og forskningsbaseret viden om, hvad der virker og har effekt og afsøge potentialet for mere erfaringsudveksling og styrkelse af praktisk samarbejde.

Udfører: MR-A, EK-A, Arbejdsmiljøudvalget, NIVA og Arbejdsretsudvalget.

Mål: Skabe løsninger på de udfordringer fremtidens arbejdsliv vil byde på

En bred vifte af faktorer påvirker og ændrer det arbejdsliv vi kender. Ofte fokuseres der meget på teknologien og digitalisering, som både ændrer måden vi udfører vores vante jobs på, men som også skaber nye former for arbejde fx via platforme. Men mange andre faktorer har også betydning som fx demografi, migration, klimaændringer og økonomiske samt politiske ændringer i form af eksempelvis globalisering, den europæiske integration og øget ulighed samt ligestilling mellem mænd og kvinder. Disse forskellige faktorer arbejder i forskellige retninger, med forskellige hastigheder og kræver rettidig omhu i forhold til at imødekomme de udfordringer, de stiller, og gribe de muligheder, der bibringes. I programperioden vil MR-A med udgangspunkt i resultaterne fra projektet, *The future of work: Opportunities and challenges for the Nordic models*, arbejde med at sikre, at også jobs på fremtidens arbejdsmarked har et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø for både kvinder og mænd, og at arbejdsstyrken har de kompetencer og den viden om arbejdsmiljø, der behøves, og igennem livet kontinuerligt opnår ny læring (livslang læring), så den er rustet til de ændringer og nye jobmuligheder, der vil opstå. Derudover vil MR-A arbejde for, at arbejdet på fremtidens arbejdsmarked foregår under ordentlige løn- og arbejdsvilkår, og at arbejdstagerrettigheder respekteres. Udvikling og anvendelse af den unikke nordiske trepartsbaserede arbejdsmarkedsmodel er central i dette arbejde.

Udfører: MR-A, EK-A, Arbejdsmarkedsudvalget, Arbejdsmiljøudvalget og Arbejdsretsudvalget.

3.3 Et socialt holdbart Norden

Sammen vil vi fremme en inkluderende, ligestillet og sammenhængende region med fælles værdier og styrket kulturudveksling og velfærd.

Mål: Styrke et godt og sikkert arbejdsmiljø

At sikre et godt og bæredygtigt fysisk og psykisk arbejdsmiljø for alle gennem hele deres karriere er vigtigt i ønsket om at opretholde arbejdskraftens ressourcer på et højt niveau. Et vigtigt værktøj i forhold til dette er blandt andet at sikre viden om arbejdsmiljø, effektive arbejdsmiljøstrategier og tilsynsmetoder ligesom også virksomhedernes forebyggende arbejde i forhold til dette spiller en væsentlig rolle.

Udfører: MR-A, EK-A, Arbejdsmiljøudvalget, NIVA og MR-JÄM.

Mål: Sikre mobilitet samt mindske og forhindre nye grænsehindre

Den frie bevægelighed i Norden bidrager til et velfungerende arbejdsmarked i form af for eksempel bedre muligheder for matchning. Det fælles nordiske arbejdsmarked har været en realitet i over 65 år og for at opretholde det for alle i den arbejdsduelige del af befolkningen, er det vigtigt at kontinuerligt arbejde med at forbedre mobiliteten og modvirke grænsehindre samt forhindre at nye opstår. Et særskilt fokus på unges mobilitet er vigtigt i dette arbejde, som er højt prioriteret af et flertal af andre ministerråd.

Udfører: MR-A, EK-A, Arbejdsmarkedsudvalget, Arbejdsretsudvalget og Nordjobb.

Mål: Skabe social bæredygtighed i tyndt befolkede områder

Gode vilkår for uddannelse, arbejde, samfundsdeltagelse samt adgang til sundheds- og velfærdsydelser er afgørende for at skabe velfungerende og bæredygtige tyndtbefolkede områder. MR-A vil derfor i programperioden skabe øget viden om, hvordan der skabes gode forudsætninger for dette herunder med særligt syn for, hvordan der sikres de rette kompetencer og jobmobilitet i disse områder.

Udfører: MR-A i samarbejde med MR-S, MR-R, MR-U og MR-N.

Mål: Styrke lige behandling og ligestilling i arbejdslivet

Lige behandling og ligestilling på arbejdsmarkedet er en grundforudsætning for at de nordiske

lande får alle borgere ind på arbejdsmarkedet og herved får bragt hele arbejdsstyrkens kompetencer i spil. Fraværet af diskrimination på baggrund af for eksempel alder, køn, kønsidentitet, seksualitet, etnicitet, religion eller anden trosopfattelse og funktionshindringer er et fundament for dette. Dette mål skal mainstreames og ikke blot ses som ét mål blandt flere, men som en gennemgående målsætning i alt arbejde i MR-A.

Udfører: MR-A i samarbejde med MR-JÄM, MR-K, NORDBUK og Programmet for Integration.

Foto: Nicky Bonne / vf.dk

4. Samarbejde om EU-sager og med internationale aktører

MR-A samarbejder om EU-spørgsmål og kommende lovgivningsinitiativer fra EU-Kommissionen. Dette samarbejde finder steder på flere måder. Blandt andet drøftes EU-spørgsmål fast på alle møder i MR-A, Nordisk Embedsmandskomité for Arbejdsliv (EK-A) og i alle sektorens underudvalg (Arbejdsmarkedsudvalget, Arbejdsmiljøudvalget og Arbejdsretsudvalget). Særlig Arbejdsretsudvalget koncentrerer sig om EU-anliggender og har fokus på både den tidlige lovgivningsfase, igangværende forhandlinger, gennemførelsen af EU-lovgivning og afgørelser fra EU-domstolen. Den nordisk-baltisk-polske EU-informationsgruppe følger også EU's arbejde med arbejdslivspolitik.

MR-A kommer med fælles udtalelser rettet mod EU, når det gælder forhold af interesse for Norden som helhed. Dette i form af deklarationer, henvendelser, breve mv.

Udover EU har også Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) en central placering i MR-A's samarbejde. Særligt ILO's arbejde med fremtidens arbejdsliv i kombination med MR-A's egen forskningssatsning vedr. dette er et omdrejningspunkt. Videre findes et uformelt nordisk samarbejde om ILO-spørgsmål og ét nordisk land har altid en plads i ILO's bestyrelse.

Faglig viden og analyser af arbejdsmarkedsrelaterede forhold fra Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) fungerer også som et supplerende bidrag. I programperioden vil særligt OECD's kortlægning af alle voksnes kompetencer (PIAAC) blive fulgt i det nordiske samarbejde på arbejdslivsområdet.

I flere sammenhænge inviteres repræsentanter fra EU, OECD og ILO med til møder, konferencer m.m.

Foto: Eiríkur Björnsson / Norden.org

5. Samarbejdets organisation

MR-A har det overordnede ansvar for det nordiske samarbejde på arbejdslivsområdet. Samarbejdet organiseres af EK-A, som opstiller retningslinjer for og fordeler MR-A's budget. En fleksibel organisationsstruktur er helt central for, at det nordiske samarbejde på arbejdslivsområdet kan igangsætte og følge op på aktuelle sager. EK-A har nedsat tre faste udvalg – Arbejdsmarkedsudvalget, Arbejdsmiljøudvalget og Arbejdsretsudvalget – og nedsætter ad hoc-grupper efter behov. Ud over udvalgene er der også den nordisk-baltisk-polske EU-informationsgruppe, som hovedsageligt følger EU's arbejde med arbejdsmarkedspolitik, arbejdsrelateret lovgivning og arbejdsmiljø.

Nordisk Institution for Videreuddannelse inden for Arbejdsmiljøområdet (NIVA) er også en del af det nordiske samarbejde på arbejdslivsområdet, jf. side bilaget. MR-A samarbejder derudover også med andre nordiske institutioner som for eksempel Nordens Velfærdscenter (NVC) og NordForsk. Derudover medfinansierer MR-A Nordjobb-programmet, som er et mobilitets- og udviklingsprogram for unge nordboer, der ønsker at arbejde i et andet nordisk land (www.nordjobb.org). MR-A finansierer også et informationsmedie om det nordiske arbejdslivsområde på skandinavisk og engelsk (www.arbejdslivinorden.org) og nyhedsbrevet EU & Arbejdsret.

MR-A har lang tradition for inddragelse og samarbejde med arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, og disse inviteres med til møder i MR-A og til forskellige formandskabsaktiviteter. Udover dette benytter MR-A også Nordisk Ministerråds civilsamfundsnetværk og mulighed for åbne konsultationer i en række tilfælde.

5.1 Tværgående strategier

Nordisk Ministerråds policy for integrering af bæredygtig udvikling, ligestilling og et børnerets-

og ungdomsperspektiv¹ indtager en naturlig og gennemgående rolle i samarbejdet. Det samme gælder spørgsmål vedrørende integration og funktionshindrings spørgsmål.

MR-A's samarbejdsprogram støtter op om FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, herunder særligt mål 8 om anstændige jobs til alle. Derudover har arbejdet også betydning for opnåelsen af bl.a. mål 4 om kvalitetsuddannelse, mål 5 om ligestilling samt mål 10 om mindre ulighed.

I praksis betyder det, at der systematisk tages hensyn og stilling til disse perspektiver i al MR-A's virksomhed. Ansvar ligger i alle beslutningsinstanser herunder særligt i MR-A, EK-A og de tre underudvalg samt medarbejdere og aktører, som deltager i det nordiske samarbejde.

1. <http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1474814&dswid=1273>

Foto: Scanpix.dk

6. Samarbejdets evaluering

MR-A's samarbejdsprogram udløber med udgangen af 2024. Samarbejdsprogrammet vil afspejles i budgettet for MR-A, og dette vil skabe forudsætningerne for programmets gennemførelse. Programmet vil blive evalueret i god tid inden dets afslutning og vil blandt andet danne udgangspunkt for sektorens arbejde efterfølgende.

Bilag 1: Strategisk mandat for NIVA

Nordisk Institution for Videreuddannelse inden for Arbejdsmiljøområdet (NIVA) er en nordisk institution inden for det nordiske arbejdslivssamarbejde under Nordisk Ministerråd (www.niva.org). NIVA's arbejde tager udgangspunkt i et strategisk mandat, som fastsættes af EK-A. NIVA's primære opgave er at fungere som forum for udbredelse af viden inden for arbejdsmiljøområdet.

NIVA skal skabe dialog om vigtige nyskabende arbejdsmiljøanliggender, som bidrager til et bedre arbejdsliv i Norden. Derudover skal NIVA skabe nordisk merværdi ved at arrangere forskningsbaserede kurser, webinarer, workshops og seminarer på et avanceret akademisk niveau, især på områder, hvor der mangler tilstrækkelig kritisk masse i et enkelt land, i tråd med anbefalingerne efter den seneste evaluering af NIVA.

NIVA skal bidrage til realiseringen af *Vores vision 2030* i det nordiske samarbejde ved at integrere aspekter af et grønt, konkurrencedygtigt og socialt bæredygtigt Norden i sit arbejde. Dette gøres bedst ved at sætte et endnu tydeligere fokus på drivkræfter som teknologisk udvikling, globalisering, demografi, klima og miljø – og deres indvirkning på arbejdsliv og arbejdsmiljø.

Arbejdsmiljøområdet er et tværfagligt område, hvor udfordringerne forandres i takt med forandringerne i arbejdslivet. NIVA spiller en rolle i at uddanne og oplære arbejdsmiljøeksperter i Norden. Ud over de generelle temaområder, som NIVA dækker, er der behov for, at NIVA tilbyder kompetencer, som er knyttet til særlige udfordringer i de kommende år. Dette skal afspejles i NIVA's aktiviteter i perioden og gælder især på følgende områder: forlænget arbejdskarriere, fysisk jobbelastning, arbejdsmiljøets konsekvenser for kvalitet, produktivitet og økonomi, organisatoriske og psykosociale risici, ny teknologi herunder digitalisering, forebyggelse af ulykker og sikkerhedskultur, nye kemiske risici samt nye organisationsformer og ansættelsesformer.

Om denne publikation

Nordisk Ministerråds samarbejdsprogram for arbejdsliv 2022-2024

PolitikNord 2022:706

ISBN 978-92-893-7265-7 (PDF)

ISBN 978-92-893-7266-4 (ONLINE)

<http://dx.doi.org/10.6027/politiknord2022-706>

© Nordisk Ministerråd 2022

Layout: Mette Agger Tang

Forsideillu.: Knud Andersen

Publiceret: 25.04.2022

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Nordisk Ministerråd

Nordens Hus

Ved Stranden 18

1061 København K

www.norden.org

Læs flere nordiske publikationer: www.norden.org/da/publikationer

Sammenhæng mellem samarbejdsprogrammet og *Vores vision 2030*

Al virksomhed i Nordisk Ministerråd skal bidrage til at opfylde vores vision om, at Norden skal være verdens mest bæredygtige og integrerede region i 2030. Samarbejdsprogrammet beskriver, hvordan sektoren vil arbejde med de tre strategiske prioriteringsområder og bidrage til at nå de 12 mål i handlingsplan 2021-24 for at nå *Vores vision 2030*.

Læs mere på norden.org